

Mengozi főtanácsnok szerint jelenlegi formájában nem köthető meg az Európai Unió és Kanada közötti, az utas-nyilvántartási adatok továbbításáról szóló megállapodás

A megállapodástervezetnek ugyanis több rendelkezése ellentétes az Unió alapvető jogaival

Az Európai Unió és Kanada 2010 óta tárgyalásokat folytat az utas-nyilvántartási adatok továbbításáról és feldolgozásáról szóló megállapodásra (PNR-megállapodás) vonatkozóan. A tervezett megállapodás arra irányul, hogy lehetővé tegye a PNR-adatok továbbítását a kanadai hatóságok részére a terrorizmus és a nemzetközi bűnözés súlyos formái elleni küzdelem céljából történő felhasználásuk, megőrzésük és adott esetben későbbi továbbításuk érdekében. A megállapodástervezet emellett előírja a PNR-adatok biztonsága és sértetlensége területére vonatkozó követelményeket, a különleges adatok azonnali elrejtését, az adatokhoz való hozzáféréshez, azok helyesbítéséhez és törléséhez való jogot, a közigazgatási vagy bírósági jogorvoslat kezdeményezésének lehetőségét, valamint az adatmegőrzés öt évben korlátozott időtartamát.

Miután a megállapodást 2014-ben aláírták, az Európai Unió Tanácsa kérte annak jóváhagyását az Európai Parlamenttől. Ez utóbbi ekkor úgy határozott, hogy a Bírósághoz fordul azon kérdéssel, hogy a tervezett megállapodás megfelel-e az uniós jognak, amely biztosítja a magán- és a családi élet tiszteletben tartását, valamint a személyes adatok védelmét. A Parlament többek között azt a kérdést tette fel, hogy a megállapodásban szereplő biztosítékok ellenére igazolt-e az adatvédelem alapvető jogába való beavatkozás.¹ Megjegyzendő, hogy ez az első alkalom, amikor a Bíróságnak egy nemzetközi megállapodás tervezetének az EU Alapjogi Chartájával való összeegyeztethetőségéről kell határoznia.

A mai napon ismertetett indítványában Paolo Mengozzi főtanácsnok mindenekelőtt úgy ítéli meg, hogy **a tervezett megállapodás azzal a feltétellel egyeztethető össze az EU Alapjogi Chartájával** (nevezetesen a magán- és a családi élet tiszteletben tartásához való joggal és a személyes adatok védelméhez való joggal), **hogy:**

- a légi utasok PNR-adatainak kategóriáit egyértelműen és pontosan szövegezik meg, továbbá a különleges adatokat kizárják a megállapodás hatálya alól;
- a súlyos nemzetközi bűncselekmények meghatározása alá tartozó bűncselekményeket kimerítő jelleggel felsorolják a megállapodásban;
- a megállapodás kellően egyértelműen és pontosan megjelöli a PNR-adatok kezeléséért felelős hatóságot ahhoz, hogy biztosítsák ezen adatok védelmét és biztonságát;

¹ A Parlament kérdése emellett arra irányul, hogy a tervezett megállapodást az EUMSZ 82. és EUMSZ 87. cikkre (büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés és a rendőrségi együttműködés), vagy pedig az EUMSZ 16. cikkre (személyes adatok védelme) kell-e alapítani. A főtanácsnok ezzel kapcsolatban azt a választ adja, hogy a megállapodást egyszerre kell az EUMSZ 16. és EUMSZ 87. cikkre alapítani. A tervezett megállapodás ugyanis két, egymástól elválaszthatatlan és egyformán fontos célt követ (egyrészt az EUMSZ 87. cikkből következően a terrorizmus és a súlyos nemzetközi bűncselekmények elleni küzdelem célját, másrészt az EUMSZ 16. cikkből következően a személyes adatok védelmére irányuló célt).

- a »célzott« személyek száma széleskörűen és hátrányos megkülönböztetéstől mentesen meghatározható oly módon, hogy csak olyan személyek ellen irányul, akiket terrorista vagy nemzetközi bűncselekményben való részvétel észszerű gyanúja terhel;
- a megállapodás kimondja, hogy kizárólag a kanadai illetékes hatóság tisztviselői jogosultak arra, hogy hozzáférjenek a PNR-adatokhoz, valamint az e személyek számának pontos meghatározását lehetővé tevő objektív szempontokat ír elő;
- a megállapodás megjelöli azokat az objektív okokat, amelyek igazolják, hogy az utasok valamennyi PNR-adatát legfeljebb ötéves időtartamig kell megőrizni, azzal hogy amennyiben a PNR-adatokat öt évig meg kell őrizni, a légi utas közvetlen azonosítását lehetővé tevő adatot adatelrejtés révén személyteleníteni kell;
- Kanada valamely független hatósága vagy bírósága jogosult előzetesen vizsgálni, hogy a kanadai illetékes hatóság adott esetben közölheti-e a PNR-adatokat más kanadai vagy külföldi hatóságokkal (amennyiben az adatok valamely uniós polgárra vonatkoznak, előzetesen tájékoztatni kell az érintett tagállam illetékes hatóságait és/vagy a Bizottságot);
- a megállapodás egyértelmű és pontos szabály révén következetesen biztosítja, hogy valamely független hatóság ellenőrzi azon utasok magánéletének tisztelben tartását és személyes adatainak védelmét, akiknek a PNR-adatait kezelik;
- a megállapodás egyértelműen kimondja, hogy a nem kanadai területen tartózkodó utasok által benyújtott, adatokhoz való hozzáféréssel, azok helyesbítésével vagy az azokhoz fűzött megjegyzésekkel kapcsolatos kérelmek független hatóság elé terjeszthetők.

Ezzel szemben Mengozzi főtanácsnok úgy ítéli meg, hogy **a tervezett megállapodás bizonyos rendelkezései jelenlegi formájukban ellentétesek az EU Alapjogi Chartájával**. Konkrétan azon rendelkezésekről van szó, amelyek:

- a szigorúan szükséges mértéken túl lehetővé teszik a PNR-adatok kezelési lehetőségeinek kibővítését, a megállapodás közbiztonsági – nevezetesen a terrorista bűncselekmények és a súlyos nemzetközi bűncselekmények megelőzésére és felderítésére irányuló – céljától függetlenül;
- előírják a különleges adatokat tartalmazó PNR-adatok Kanada általi kezelését, felhasználását és megőrzését;
- a szigorúan szükséges mértéken túl feljogosítják Kanadát bármilyen információ nyilvánosságra hozatalára anélkül, hogy bármilyen kapcsolat szükséges lenne a megállapodás által követett közbiztonsági céllal;
- engedélyezik Kanada számára, hogy legfeljebb ötéves időtartamra megőrizze a PNR-adatokat többek között bármely intézkedés, felülvizsgálat, vizsgálat vagy bírósági eljárás céljából, anélkül hogy bármilyen kapcsolat szükséges lenne a megállapodás által követett közbiztonsági céllal;
- lehetővé teszik a PNR-adatok továbbítását valamely külföldi hatóság részére, anélkül hogy a kanadai illetékes hatóság egy független hatóság felülvizsgálata mellett előzetesen meggyőződne arról, hogy a szóban forgó külföldi hatóság maga nem közölheti később az adatokat egy másik külföldi jogalannyal.

Általánosságban a Digital Rights Ireland² és a Schrems-ítéletből³ származó okfejtések alapján vont le a főtanácsnok a következtetéseit. Véleménye szerint az ezen ítéletek által nyitott utat kell

² 2014. április 8-i *Digital Rights Ireland és társai ítélet* (C-293/12 és C-594/12, lásd a [54/14. sz.](#) sajtóközleményt: A Bíróság érvénytelennek nyilvánítja az adatok megőrzéséről szóló irányelvet).

követni, és a tervezett megállapodást szigorúan kell vizsgálni a magán- és a családi élet tisztelgésben tartásához való jog és a személyes adatok védelméhez való jog tekintetében. A Bíróságnak ugyanis, miközben a modern technológiák lehetővé teszik a hatóságok számára, hogy a terrorizmus és a súlyos nemzetközi bűnözés elleni küzdelem keretében az egyének magánéletének megfigyelésére és személyes adataik elemzésére irányuló rendkívül kifinomult módszereket alakítsanak ki, biztosítani kell, hogy a tervezett intézkedések – öltsek akár tervezett nemzetközi megállapodások formáját – a közbiztonság megőrzését célzó jogszerű törekvés és az azzal kapcsolatos, szintén alapvető törekvés közötti kiegyensúlyozott mérlegelést tükrözzék, hogy minden személy magánéletét és személyes adatait magas szintű védelemben részesítik.

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

EMLÉKEZTETŐ: Egy tagállam, az Európai Parlament, a Tanács vagy a Bizottság kérheti a Bíróság véleményét a tervezett megállapodásnak a Szerződésekkel való összeegyeztethetőségéről. Ha a Bíróság véleménye kedvezőtlen, a tervezett megállapodás csak akkor léphet hatályba, ha azt módosítják, vagy a Szerződéseket felülvizsgálják.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

*A főtanácsnoki indítvány ismertetésekor készített képfelvételek elérhetők:
[„Europe by Satellite”](#) ☎ (+32) 2 2964106*

---

³ 2015. október 6-i *Schrems-ítélet* (C-362/14, lásd a [117/15. sz.](#) sajtóközlemény: A Bíróság érvénytelennek nyilvánítja a Bizottság azon határozatát, amely megállapítja, hogy az Egyesült Államok megfelelő védelmi szintet biztosít a továbbított személyes adatok számára).